

Reduir, Reciclar, Reutilitzar o Rebutjar

La realitat del canvi climàtic i de la degradació ambiental provocada per l'ús excessiu dels recursos naturals i la generació excessiva de residus no es pot discutir des d'un punt de vista científic. Aquests efectes ja estan presents en la vida quotidiana de les persones.

En l'apartat de Gestió ambiental del [Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social 2023-2026](#) es va establir l'objectiu específic d'impulsar un programa per prevenir la generació de residus i residus alimentaris, reduir els plàstics d'un sol ús i reutilitzar i reciclar béns que no es poden desfer en origen. Per aconseguir-ho, es van establir

una sèrie d'accions específiques i indicadors mesurables per reduir els residus i identificar àrees de millora.

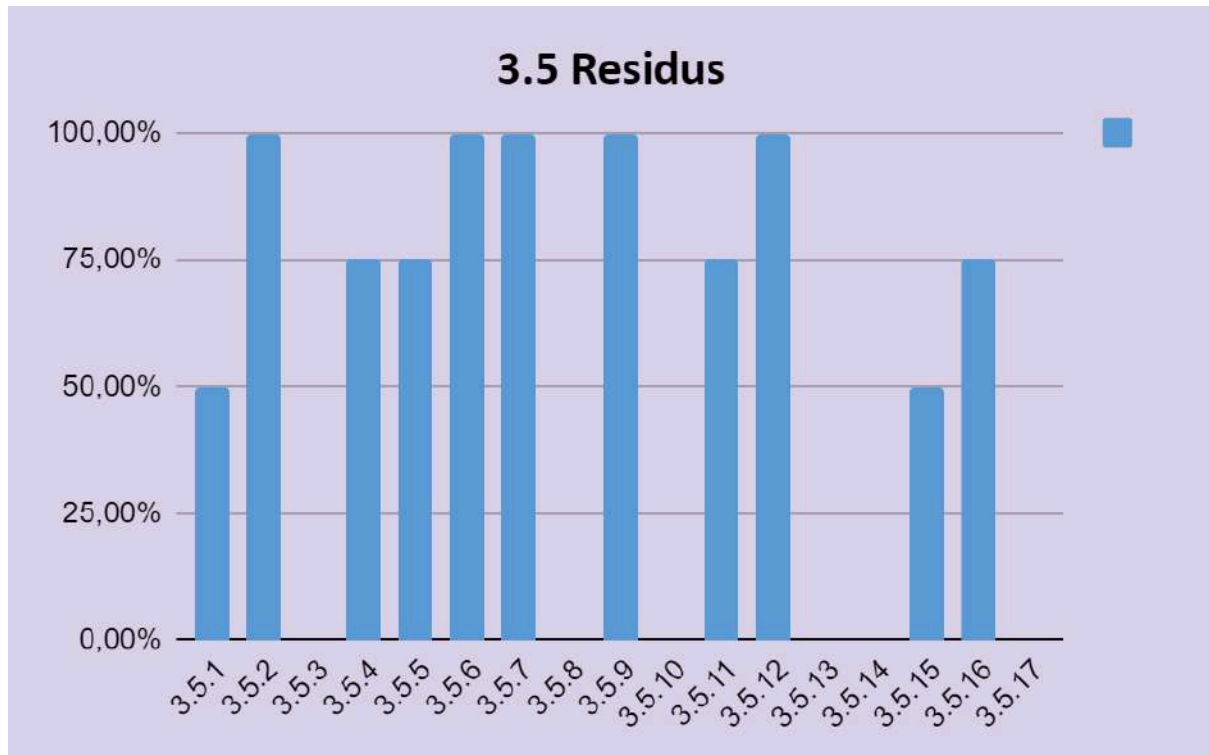

Figura 1. Indicadors de residus del Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social

El programa 3R de UIC Barcelona: Reduir, Reciclar, Reutilitzar o Rebutjar és una iniciativa desenvolupada per incorporar una economia circular amb l'objectiu de reduir els residus que generem en totes les nostres activitats personals i a la Universitat.

Per això, s'han posat en marxa una sèrie d'iniciatives dins de la Universitat per conscienciar la comunitat universitària de la importància de reduir, reciclar i reutilitzar o rebutjar material.

Redueix

Reduir significa disminuir la quantitat de residus que produïm. Per fer-ho, presentem les mesures que s'han establert a UIC Barcelona per reduir significativament la nostra petjada ambiental:

1. Establiment d'unes pautes ambientals que ajudin a educar la comunitat universitària sobre com podem reduir i reciclar el paper: només hem d'imprimir documents quan sigui absolutament necessari, utilitzar paper reciclat o utilitzat sempre que sigui possible, imprimir en ambdós costats i en blanc i negre, reciclar paper que no es pugui reutilitzar a la paperera correcta i dipositar documents confidencials en els contenidors corresponents.
2. Adhesió als criteris de sostenibilitat dins dels contractes actuals del servei d'impressió Xerox: establiu les impressores per imprimir a doble cara i en blanc i negre per defecte.
3. Presentació del CercaUIC: l'eina de cerca de descobriments de la biblioteca universitària de UIC Barcelona en què es pot trobar tota la informació relacionada amb els recursos que formen part del fons de la biblioteca, incloent-hi continguts digitals. Va rebre el Premi a la Sostenibilitat del Client de Lyreco Iberia gràcies al seu continu esforç per optimitzar les compres, ja sigui augmentant la mida de les comandes en línia o agrupant les comandes juntes. Això ajuda a reduir l'ús de paper i tinta i evita lliuraments de productes únics.
4. Reducció del volum de cartells impresos i fullets informatius i aposta per generar recursos en línia i introduir pantalles informatives en zones estratègiques (figura 2).
5. Es pregunta als estudiants de doctorat si desitgen la seva tesi doctoral en format en línia per no imprimir-la i malgastar paper.
6. Desenvolupament d'iniciatives per reduir el consum d'ampolles de plàstic com ara:
  - a) Descomptes en el preu del menú universitari corresponents al cost d'una ampolla d'aigua de plàstic.
  - b) Instal·lació de noves fonts d'aigua a la cafeteria del Campus Barcelona i introducció de cànirs d'aigua.
  - c) Introducció de les ampolles d'aigua Bezoya, que estan fetes de material 100 % reciclat, en totes les màquines expenedores del Campus Barcelona.
  - d) Campanyes de sensibilització en pantalla al voltant de la Universitat per reduir l'ús d'ampolles de plàstic.
7. Accions conjuntes amb altres universitats i entitats (Conferència de Rectors d'Universitats Espanyoles (CRUE), Residuo Zero, etc.) per impulsar polítiques orientades a la reducció de residus, inclosos els envasos plàstics.

8. El menjador del Campus Barcelona (Eurest) disposa d'un programa específic per reduir el malbaratament alimentari. Powered by the Compass Group, "Stop Food Waste" busca lluitar contra el malbaratament alimentari i sensibilitzar globalment sobre la importància de reduir la quantitat d'aliments que no s'utilitzen (figura 3).

Figura 2. Pantalla informativa que anuncia les activitats actuals de la Universitat

Figura 3. Cartell “Atura el malbaratament alimentari” a la cantina Eurest del Campus Barcelona

Recicla

El reciclatge consisteix a processar materials com el paper, el vidre i els plàstics perquè es puguin transformar en nous productes. Això ajuda a conservar els recursos i redueix el volum de residus enviats als abocadors (figura 4).

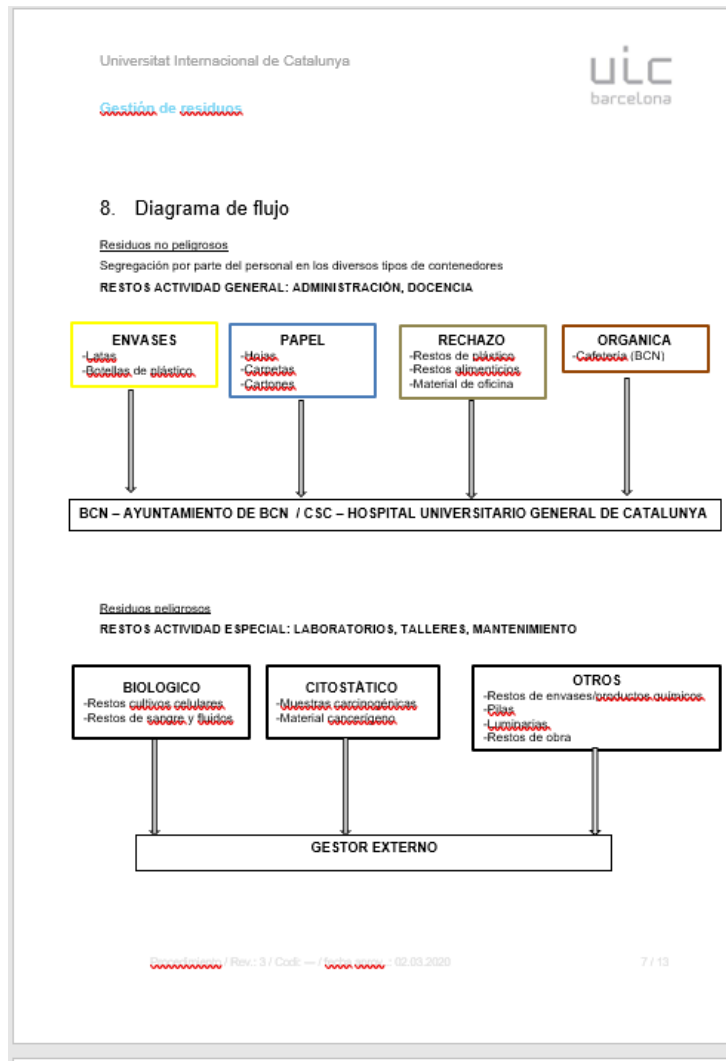

Figura 4. Diagrama de flux per al reciclatge de materials

1. La Universitat ha implementat contenidors reciclables tant als campus de Barcelona com a Sant Cugat, que permeten als estudiants i al professorat determinar amb facilitat què i com poden reciclar. A més a més, aquest programa permet col·locar els principals tipus de reciclables (plàstic, paper i orgànic) en diferents contenidors, i facilita la divisió de materials (figura 5).
2. Establiment de criteris de sostenibilitat en el material universitari: els fulls publicitaris disposen d'un certificat de paper FSC (lliure de clor) i estan impresos amb tinta ecològica.
3. Les agendes universitàries també estan fetes de paper reciclat amb certificat FSC.

4. S'han canviat els diaris universitaris repartits a principis de curs, i se n'ha substituït la coberta de plàstic per una de cartró reciclat.
5. S'ha fet un calendari d'Advent per a persones amb discapacitat a UIC Social Day realitzat amb rotllos reciclats de paper higiènic (figura 6).
6. Promoció del reciclatge de taps d'ampolles de plàstic i piles mitjançant la col·locació de contenidors específics (figura 7).
7. Simulació del cicle de l'aigua i un hivernacle amb ampolles d'aigua. Curs de Ciències de l'Educació: Docència de Ciències Experimentals (figura 8 i 9).

Figura 5. Contenidors per a diferents tipus de reciclables tant als campus de Barcelona (esquerra) com a Sant Cugat (dreta)

Figura 6. Un calendari d'Advent reciclat

Figura 7. Contenidors per a taps d'ampolles de plàstic i piles

Figura 8 i 9. Simulació del cicle de l'aigua i un hivernacle amb ampolles d'aigua.
 Assignatura de Ciències de l'Educació: Docència de Ciències Experimentals

Reutilitza

Aquest principi fomenta la cerca de noves maneres d'utilitzar elements en lloc de descartar-los. Quan reutilitzem o donem articles, ampliem el seu cicle de vida i disminuïm la demanda de nous productes.

1. Les bosses promocionals de la Universitat estan fabricades en teixit perquè es puguin reutilitzar (figura 10).
2. Les bosses de roba, que són reutilitzades, en lloc de plàstic, s'utilitzen per enviar paquets entre campus, i així reduïm el consum de bosses de plàstic.
3. Els residus vegetals dels arbres de magnòlia del campus són reutilitzats per crear decoracions florals (figura 11).
4. UIC Barcelona lloga tots els seus ordinadors per promoure la reutilització dels serveis digitals.

Figura 10. Les bosses promocionals de la Universitat

Figura 11. Reutilització dels residus vegetals dels arbres de magnòlia per a centres florals

Rebutja

El rebuig també s'inclou com una quarta R, que posa l'accent en la importància de rebutjar els articles innecessaris i els productes d'un sol ús per minimitzar encara més els residus.

1. Realització d'investigacions per substituir el paper clorat a la Universitat. El contracte signat amb el proveïdor de paper de la Universitat (Xerox) es va renegociar per introduir paper ecològic a totes les fotocopiadores de UIC Barcelona.

2. L'enviament intern de documents entre campus s'ha digitalitzat amb una plataforma per evitar el malbaratament de paper.
3. Canvi de material d'un sol ús per a material més sostenible al menjador del campus de Barcelona, com tasses, palletes, remenadors de cafè, tapes i bols d'amanida. El paper per a les safates i els tovallons estan fets de paper reciclat i les tasses de plàstic també han estat reemplaçades per tasses de cartró en totes les màquines expenedores universitàries (figura 12).
4. Ja està en vigor la iniciativa d'eliminar les ampolles d'aigua de plàstic de les reunions i esdeveniments acadèmics.
5. La targeta universitària de plàstic s'ha digitalitzat, per reduir l'ús del plàstic i facilitar-ne l'ús i la portabilitat a través del telèfon mòbil.

Figura 12. Gots de cartró sostenibles (cafeteria i màquines expenedores)

Accions i indicadors de residus del Pla estratègic de sostenibilitat i compromís social

Àmbit	ODS	Número d'acció	Accions	Número d'indicador	Indicadors	Unitat	Persones responsables	Origen i nombre de l'indicador	Fita prevista d'assoliment: - Trimestralment - Semestralment - Anualment - Curs acadèmic 2023-2024 - Curs

										acadèmic 2024-2025 - Curs acadèmic 2025-2026
										Nota: podeu especificar un semestre d'un curs.

3.5 Residus	4, 9, 11, 12 i 13	3.5.1	Implantar la política de gestió de residus.	3.5.1	Revisió de la política de gestió de residus.	Unitat de Previsió	Responsable	GESU 2021 9	Curs acadèmic 2024-2025	50%
		3.5.2	Establir procediments bàsics operacionals per a empreses externes.	3.5.2	Contractes que incloguin un plec de condicions per respectar la nostra política mediambiental.	Unitat de Previsió	Responsable		Anualment	100%
		3.5.3	Constituir una línia d'acció per a l'obtenció d'alguna mena de certificació ambiental per a la gestió de residus com a ISO 14001 o EMAS.	3.5.3	Obtenció de certificació de gestió de residus a la Universitat.	Unitat de Previsió	Responsable	GESU V.4.1 2023 9.1	Curs acadèmic 2024-2025	0%
		3.5.4	Actualitzar procediments bàsics operacionals de gestió de residus químics i perillosos.	3.5.4	Procediments actualitzats en una fitxa tècnica.	Unitat de Previsió	Responsable	GESU V4.1 2023 9.2	Anualment	75%
		3.5.5	Desenvolupar un pla de minimització de residus domèstics a tota la Universitat i quan es fan esdeveniments (paper i cartró, envasos lleugers, plàstics, vidre, RAEE, cartutxos, etc.).	3.5.5	Existeix un pla de minimització de residus domèstics i quan es fan esdeveniments (paper i cartó, envasos lleugers, vidre, RAEE, cartutxos, etc.).	Sostenibilitat	Responsable	GESU V.4.1 2023 9.3 Green Metric 3.2	Curs acadèmic 2024-2025	75%

		3.5.6	Promoure l'ús de paper reciclat en tot el sistema universitari.	3.5.6	Contractar amb una empresa proveïdora que treballi amb paper reciclat.	Direcció d'Operacions	Director/a d'Operacions		Anualment	100%
		3.5.7	Minimitzar els enviaments amb paper i potenciar els enviaments digitals tant en les accions de màrqueting com en la comunicació interna de UIC Barcelona.	3.5.7	Programari de tramitació digital i reserva d'espais.	Direcció d'Operacions	Director/a d'Operacions		Anualment	100%
		3.5.8	Elaborar els plànols d'ubicació de contenidors assegurant que estiguin en tots els espais de UIC Barcelona.	3.5.8	Increment o reducció de l'ús de contenidors i segregació.	Direcció d'Operacions i Gestió Ambiental	Responsable		Curs acadèmic 2024-2025	0%
		3.5.9	Conèixer el consum de subministraments i residus per edifici i els fluxos de generació.	3.5.9	Nombre de contenidors segregats mensuals. Càlcul de volum generat.	Unitat de Prevenció i Direcció d'Operacions	Responsable		Anualment	100%
		3.5.10	Fer un seguiment del desaprofitament d'aliments als campus.	3.5.10	Quantitat de de desaprofitament d'aliments en tones generat pels aliments que se serveixen a la Universitat.	Gestió Ambiental	Responsable	THE Impact 2.2.1	Curs acadèmic 2024-2025	0%
		3.5.11	Disposar dels contenidors definitius que siguin necessaris.	3.5.11	Hi ha el nombre de contenidors necessaris a cada zona de UIC Barcelona i en conjunt.	Unitat de Prevenció	Responsable		Anualment	75%

		3.5.12	Segregar correctament els residus, per part del personal dels campus.	3.5.12	Percentatge de residus orgànics, inorgànics i tòxics tractats correctament.	Unitat de Prevenció	Responsable		Anualment	100%
		3.5.13	Recollir de manera selectiva, mesurar i tractar els residus de poda i jardins.	3.5.13	Es recullen de manera selectiva i es mesuren els residus de poda i jardins.	Direcció d'Operacions	Responsable	GESU V.3.1 2023 9.4 Green Metric 3.3		0%
		3.5.14	Realitzar compostatge de residus de poda i jardins i residus orgànics en els mateixos campus.	3.5.14	Es realitza compostatge de residus de poda i jardins i residus orgànics en els mateixos campus.	Direcció d'Operacions	Responsable	GESU 2023 9.5		0%
		3.5.15	Implementar programes 3R (Reduir, Reutilitzar i Reciclar).	3.5.15	S'ha implementat i publicat algun programa de 3R (Reduir, Reutilitzar i Reciclar).	Gestió Ambiental / Unitat de Prevenció	Director/a de l'Oficina Responsable	Green Metric 3.1		50%
		3.5.16	Disposar d'una política sobre la gestió i eliminació de residus per a mesurar-ne la quantitat que s'envien a l'abocador i es reciclen.	3.5.16	Es disposa d'una política sobre la correcte gestió de residus.	- Gerència - Junta de Govern - Unitat de Prevenció - Direcció d'Operacions	Membres	THE Impact 12.2.4	Anualment	75%

		3.5.17	Efectuar enquestes periòdicament sobre residus a la comunitat universitària.	3.5.17	Es fan enquestes periòdicament sobre residus a la comunitat universitària.	- Gestió Ambiental - Unitat de Prevenció	- Director/a de l'Oficina - Responsable	GESU V 4.1 2023 2.4	Anualment	0%
--	--	--------	--	--------	--	---	--	------------------------	-----------	----